

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ ТЮЛЯЧИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА



ТЕЛӘЧЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

« 31 » декабрь 2020

с. Тюлячи

№ 616

«Теләче муниципаль районында 2021-2023 елларга дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру» муниципаль Программасын раслау турында

«2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясе турында» 2012 елның 19 декабрдәге 1666 номерлы Россия Федерациясе Президенты Указы белән расланган 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясен, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясе турында» 2013 елның 26 июлендәге ПУ-695 номерлы Указын, «2014-2023 елларга Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 18 декабрдәге 1006 номерлы карарын үтәү йөзеннән, Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Кушымта итеп бирелә торган «Теләче муниципаль районында 2021-2023 елларга дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыру» муниципаль Программасын (алга таба - Программа) расларга.
2. Авыл жирлекләренең жирле үзидарә органнарына, ижтимагый оешмаларга һәм берләшмәләргә Программа чараларын тормышка ашыруда катнашырга тәкъдим итәргә.
3. Әлеге карар гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Д.С. Гыйниятуллинга йөкләргә.

Житәкче

И.Х. Хәмидуллин

Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
Башкарма комитетының
2020 елның 31 декабрендәге
616 номерлы карарына кушымта

«Теләче муниципаль районында 2021-2023 елларга дәүләт милли сәясәттен тормышка ашыру» муниципаль Программасы

Программа паспорты

Программаның исеме	«Теләче муниципаль районында 2021-2023 елларга дәүләт милли сәясәттен тормышка ашыру» муниципаль Программасын (алга таба - Программа)
Программаның муниципаль заказ бирүчесе	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Муниципаль заказчы - Программаның координаторы	Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	<p>Программаның максаты - Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәттен гамәлгә ашыру, Теләче муниципаль районы территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренен гармонияле үсеше, милләтара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны саклау, мигрантларны уңышлы социомәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү.</p> <p>Программаның бурычлары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәте өлкәсендә муниципаль органнарның гражданлык жәмгыяте институтлары белән хезмәттәшлеген камилләштерү. 2. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны тәмин итүгә ярдәм күрсәтү, мигрантларны социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру. 3. Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру. 4. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәттен тормышка ашыруны фәнни-белем һәм мәгълүмати тәмин итү
Программаның мөһим максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре	<ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районында этникара мөнәсәбәтләр торышын уңай бәяләүче халык өлеше; - башка милләт вәкилләренә карата толерант мөнәсәбәт дәрәжәсе; - Россия халыкларының этномәдәни үсешенә һәм тел төрлелегенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар саны; - Теләче муниципаль районында конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышын уңай бәяләүче республика халкы өлеше; - Теләче муниципаль районы халкының үз этномәдәни ихтыяжларын тормышка ашырудан канәгать булган өлеше

Программаны гамэлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2021-2023 еллар, шул исәптән: I этап: 2021-2022 еллар; II этап: 2023 ел
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны финанслау күләме Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына башкарыла, шул исәптән: 2021 елда - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә; 2022 елда - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә; 2023 елда - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә. Искәрмә: финанслау күләмнәре фаразланган характерда һәм Теләче муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә мөмкин
Программаны гамэлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре һәм социаль-икътисадый нәтижелелек күрсәткечләре	Теләче муниципаль районында этникара мөнәсәбәтләр торышын уңай бәяләүче халык өлеше 2023 елда 82,5 процент тәшкил итәчәк. Башка милләт вәкилләренә карата толерант мөнәсәбәт 2023 елда 82,5 процент тәшкил итәчәк. Россия халыкларының этномәдәни үсешенә һәм тел төрлелегенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар саны 2023 елда 100 процент тәшкил итәчәк. Теләче муниципаль районында конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышын уңай бәяләүче халык өлеше 2023 елда 88,0 процент тәшкил итәчәк. Теләче муниципаль районы халкының үз этномәдәни ихтыяжларын канәгатьләндергән өлеше 2023 елда 78,5 процент тәшкил итәчәк. Программаны гамэлгә ашырудан социаль-икътисадый нәтижелелек Теләче муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренә социаль тотрыклылыгын, этникара һәм конфессияара тынычлыгын һәм татулыгын, этномәдәни үзенчәлекләрен саклап калудан һәм социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерүдән гыйбарәт һәм түбәндәгеләрдә ачык чагыла: - этномәдәни һәм социаль хәлне яхшырту; - региональ һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуда; - этномәдәни потенциалны куллануның нәтижелелеген арттытуда; - милләтара һәм диниара конфликтларны булдырмауда; - регионның инвестицион һәм туристик үсешендә; - мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен һәм интеграциясен камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар системасын гамэлгә ашыруда

I. Программаны тормышка ашыру сферасының Гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Теләче муниципаль районында милләтара мөнәсәбәтләрнең торышы тотрыклы, төрле этник төркемнәр һәм конфессияләр вәкилләренә үзара тыныч хезмәттәшлеге белән характерлана. Үзара ихтирамга һәм ышанычка нигезләнгән милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр Теләче муниципаль районында ныгыды һәм жирле үзидарә органнарының ижтимагый этномәдәни берләшмәләр һәм граждан жәмгыятенә башка институтлары белән үзара хезмәттәшлектә аерым кайгыртучанлыгы булып тора.

Теләче муниципаль районында 13,3 мең кеше яши. Район үзегендә 4261 кеше, башка торак пунктларда 9919 кеше яши. Район составына 53 торак пункт керә. Милли состав: татарлар - 88%, руслар - 11%, башка милләтләр - 1% һәм башкалар.

Районда 5958 кеше эшли (барлык халыкның 42%ы). Шул ук вакытта эшкә яраклы яшьтәге халык - 7995 кеше, ягъни гомуми санның 56,38 %ын тәшкил итә.

Вакытлыча яшәүгә рөхсәтләр буенча чит ил гражданның күбесе Теләче, Алан, Югары Кибәхужа, Кече Кибәхужа авылларында яши.

Теләче муниципаль районында төрле мәдәният һәм дин вәкилләренән озак еллар бергә яшәү дәверендә урнашкан яхшы мөнәсәбәтләр бүгенге көндә дә саклана. Теләче муниципаль районы халкының күпмилләтле составы акрынлап Россия Федерациясә төбәкләреннән, шулай ук ерак чит илләрдән килгән милли төркемнәр хисабына үзгәрә. Татарстанның хезмәт мигрантларын жәлеп итүчәнлегә белән бәйле процесслар аеруча актуальләшә бара. Район территориясендә урнашкан мигрантларның төп өлешен БДБ илләре гражданны тәшкил итә. Чит ил кешеләренән күбесе түбәндәге илләрдән: Тажикстан, Үзбәкстаннан.

Районда жәлеп ителгән чит ил эшче көче жәлеп хезмәт базарына сизелерлек йогынты ясамый. Чит ил эшче көчләренән күп өлеше хужалык итүче субъектлар тарафыннан эш шартлары авыр булган эшче һөнәрләр, шулай ук квалификациясез белгечлекләр, жәлеп халык өчен жәлеп ителмәгән белгечлекләр буенча кулланыла.

Хәзерге вакытта мигрантларны хокукый агарту, аларның жәмгыятьтә социаль-мәдәни адаптациясә һәм интеграциясә буенча эшләрне оештырырга кирәк, кабул итүче бергәлек белән мигрантлар арасында мәдәниәтара аралашу һәм ышаныч дәрәжәсә түбән.

Этномәдәниәт, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләрендә идарә итү системасы, мөгариф, мәдәниәт учреждениеләре, яшьләр сәясәте һәм жәлеп массакуләм мөгълүмат чаралары кадрларының квалификациясен һәм компетентлыгын күтәрү мөһим бурыч булып тора.

Этник һәм дини ұзаң һәрвакытта да гармонияле формалашмый. Кайбер очрактарда дини өлеш халыкның тарихи килеп чыккан этномәдәни үзенчәлеген арттыра. Теләче муниципаль районы өчен традицион булмаган дини агымнарның, кайчагында экстремистик характердагы дини агымнарның үтеп керүе күзәтелә.

Хәзерге вакытта Теләче муниципаль районының жәлеп үзидарә органнары алдында милли мөнәсәбәтләренән реалы торышын һәм үсеш перспективаларын исәпкә алып, яңа бурычлар тора, аларны хәл итү заманча концептуаль алымнарны таләп итә.

Россия Федерациясә Хөкүмәтенән «Дәүләт милли сәясәтен гәмәлгә ашыру» 2006 елның 29 декабрәндәге 1532 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясә Президентының «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясә дәүләт милли сәясәте стратегиясә турында» 2012 елның 19 декабрәндәге 1666 номерлы Указы, Россия Федерациясә Хөкүмәтенән «Дәүләт милли сәясәтен гәмәлгә ашыру» Россия Федерациясә дәүләт программасын раслау турында» 2006 елның 29 декабрәндәге 1532 номерлы карары белән расланган «Дәүләт милли сәясәтен гәмәлгә ашыру» Россия Федерациясә дәүләт программасын, «2014-2023 елларга Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен гәмәлгә ашыру» дәүләт программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 18 декабрәндәге 1006 номерлы карарын гәмәлгә ашыру ярдәм итәчәк.

Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтенең өстенлекләрен һәм бурычларын билгеләүдә Теләче муниципаль районы Башлыгы каршындагы милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр буенча Совет мөһим роль уйный.

Әлеге Программа Теләче муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең уңай характерын саклауга юнәлдерелгән. Программаның планлаштырыла торган оештыру, мәдәни-массакуләм, фәнни һәм мәгариф чараларында төбәк тәңгәллеге гомумроссия тәңгәллегенең бер өлеше буларак карала. Шулай ук Программа гражданның күпгасырлык үзара хөрмәт һәм тату яшәү традицияләре нигезендә этномәдәни ихтыяжларын канәгатьләндерүгә ярдәм итүгә юнәлдерелгән. Программа этникара мөнәсәбәтләр өлкәсендә яңа проблемаларны хәл итәргә, Теләче муниципаль районында яшәүче күпмилләтле халыкның этномәдәни үсешен саклап калырга һәм яхшыртурга мөмкинлек бирәчәк.

II. Муниципаль программаның максатлары, бурычлары, этаплары һәм максатларына ирешү һәм бурычларын хәл итү күрсәткечләре

Программаның максатлары һәм бурычлары Россия Федерациясе Президентының «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәтә стратегиясе турында» 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәтә стратегиясендә һәм Татарстан Республикасында Дәүләт милли сәясәтә концепциясендә билгеләнгән өстенлекле юнәлешләр белән аңлатыла, алар «Татарстан Республикасында Дәүләт милли сәясәтә концепциясе турында» Татарстан Республикасы Президентының 2013 елның 26 июлендәге ПУ-695 номерлы Указы белән, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтә өлкәсенә кагылышлы башка норматив хокукый актлар белән расланган.

Программаның максаты - Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтә гаһәлгә ашыру, Теләче муниципаль районы территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренең гармонияле үсеше, милләтара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны саклау, гомумроссия гражданның бердәмлеген (Россия милләтен) ныгыту, мигрантларның уңышлы социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе.

Куелган максатларга ирешү түбәндәге бурычларны тормышка ашыруны күздә тотта:

1. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтә өлкәсендә муниципаль органның гражданның жәмгыяте институтлары белән хезмәттәшлеген камилләштерү.

2. Гомумроссия гражданның тәңгәллеген ныгытуга, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны тәмин итүгә ярдәм күрсәтү, мигрантларны социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру.

3. Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру.

4. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтә тормышка ашыруны фәнни-белем һәм мәгълүмати тәмин итү.

Программаны тормышка ашыру срогы: 2021-2023 еллар.

Программаны гамәлгә ашыру 2 этапта башкарыла:

I этап (2021-2022 еллар). I этапның максаты - Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәте, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү өлкәсендә уңай алга китү.

I этапта каралган:

- комплекслы мәгълүмат кампаниясе уздыру һәм патриотизмны, гомумроссия граждан тәңгәллеген булдыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән мәгълүмати ресурслар булдыру;

- патриотизм һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән ижтимагый инициативаларга һәм чараларга ярдәм итү;

- этносәяси һәм дини-сәяси, экстремизм, ксенофобия, түземсезлек профилактикасы.

II этап (2023). II этапның максаты - I этапта барлыкка килгән уңай тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту, шул исәптән Татарстан Республикасында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү өлкәсендә тотрыклы уңай нәтижеләргә ирешү һәм эшнә дәвам итү:

- патриотизм һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән ижтимагый инициативаларга һәм чараларга ярдәм итүдә;

- этносәяси һәм дини-сәяси экстремизмны, ксенофобияне һәм түземсезлекне профилактикалау;

- мигрантларны адаптацияләүгә һәм интеграцияләүгә ярдәм итү;

- гражданлык бердәмлеге һәм милләтара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү өлкәсендәгә мәсьәләләр компетенциясендә булган дәүләт граждан һәм муниципаль хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү.

Программаның максатчан индикаторлары һәм Программаны гамәлгә ашыру нәтижеләлеге күрсәткечләре Программаның 1 номерлы кушымтасында тәкъдим ителгән.

2023 елга программаның 1 номерлы кушымтасында каралган максатчан индикаторларның һәм күрсәткечләрнең югары әһәмиятенә ирешү программаның уңышлы тормышка ашырылуы турында сөйли.

III. Муниципаль Программа чаралары.

Программа максатларына һәм бурычларына ирешү өчен чаралар барлык юнәлешләр буенча формалашчак.

Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәте өлкәсендә жирле үзидарә органнарының гражданнар жәмгыяте институтлары белән хезмәттәшлеген камилләштерү буенча куелган бурычны хәл итү түбәндәгә юнәлешләрне гамәлгә ашыру юлы белән ирешелә:

- дәүләт һәм муниципаль хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү курсларын оештыру һәм үткәрү;

- мәдәният учреждениеләре (клублар, китапханәләр, музей) хезмәткәрләренә милләтара конфликтларны кисәтү буенча кинәшмәләрен үткәрү;

- ижтимагый советларда, жирле үзидарә органнары каршындагы башка эксперт-консультатив советларда эшләрүгә милли ижтимагый берләшмә вәкилләрен җәлеп итү.

Гомумроссия граждан тәңгәллеген ныгытуга ярдәм итү, этникара һәм

конфессияара тынычлык һәм татулыкка ярдәм итү, мигрантларның социомәдәни адаптациясе һәм интеграциясе шартлары булдыру буенча Программада куелган бурычны хәл итү түбәндәге юнәлешләрне гамәлгә ашыру юлы белән ирешелә:

- этносәяси һәм дини-сәяси экстремизмны, түземсезлекне, шул исәптән мәгълүмати тирәлектә дә профилактикалау;

- этникара килешүне ныгытуга юнәлдерелгән социаль эһәмиятле проектларны житештерү, тарату һәм тиражлау белән шөгыйльәнүче оешмаларга муниципаль ярдәм күрсәтү.

Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру буенча программада куелган бурычны хәл итү түбәндәге юнәлешләрне тормышка ашыру юлы белән ирешелә:

- Теләче муниципаль районы территориясендә яшәүче халыкларның этномәдәни үсешенә юнәлдерелгән чаралар һәм инициативаларны үтәү;

- тел төрлелегенә ярдәм итү.

Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруны фәнни-белем һәм мәгълүмати тәэмин итү буенча куелган бурычны хәл итү түбәндәге юнәлешләрне тормышка ашыру юлы белән ирешелә:

- патриотизм һәм Россия граждандык тәңгәллеген ныгытуга юнәлдерелгән мәгълүмати кампания үткөрү һәм Теләче муниципаль районының Интернет челтәрендә рәсми сайтың тулыландыру;

- милләтара мөнәсәбәтләр торышына мониторинг үткөрү, ул милләтара конфликтларны кисәтүгә ярдәм итәчәк.

Өлеге юнәлешләргә караган чаралар буенча башкаручыларны билгеләү муниципаль заказчылар тарафыннан муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга һәм хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру нигезендә гамәлгә ашырыла.

Программа чаралары исемлеге программага 2 номерлы кушымтада тәкъдим ителгән.

IV. Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программа чараларың финанслау Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына башкарылачак.

Программа нигезендә, Программа чараларың тормышка ашыру өчен, Теләче муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләрнең бюджетыннан тыш акча (эшмәкәрләр, спонсорлар акчасы) һәм бюджет чараларың жәлеп итү мөмкинлеге каралган.

Программаны финанслау күләме Теләче муниципаль районы бюджеты хисабына башкарыла, шул исәптән:

2021 елда - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә.

2022 елда - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә.

2023 елда - муниципаль учреждениеләр лимитлары чикләрендә.

Финанслау күләме фаразланган характерда һәм Теләче муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертеләргә мөмкин.

Программаның максатлары, бурычлары, максатчан индикаторлары һәм нәтижәлелек күрсәткечләре, чаралар буенча финанслау программаның 1 номерлы кушымтасында күрсәтелгән.

V. Программаны гамэлгә ашыру механизмы

Программа чараларын тормышка ашыру барышында муниципаль заказчы – Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты төп башкаручыларның үзара бәйләнешен, чараларны тормышка ашыруның барышын һәм башкаручыларның чараларны нәтижәле куллануын контрольдә тотуны тәэмин итә.

Жирле үзидарә органнары, муниципаль учреждениеләр, Теләче муниципаль районы Башкарма комитетына аның үтәлеше турында квартал саен, хисап кварталыннан соң килүче айның 15 көненә кадәр мәгълүмат тапшыралар.

Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты жибәрә:

- квартал саен, хисап чорыннан соң килә торган айның 25 көненә кадәр, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләре буенча Теләче муниципаль районы Башлыгы каршындагы советка Программаны гамэлгә ашыру турында статистик, белешмә һәм аналитик мәгълүмат, шулай ук финанс чараларыннан файдалануның нәтижәлелеге турында мәгълүмат бирә.

VI. Муниципаль программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген тасвирлау

Этномәдәни өлкәдә төп нәтижәләр, кагыйдә буларак, вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта, аерым алганда, төрле халыклар вәкилләренәң мәдәниятенә, теленә һәм гореф-гадәтләренә карата толерантлык һәм хөрмәт арту, кешеләрнең үз-үзләрен тотышы нормаларының унай үзгәрүе, Теләче муниципаль районының тотрыклы үсешенәң мөһим факторы буларак, бердәм этномәдәни кинлекне үстерүдә чагыла.

Программаны гамэлгә ашырудан социаль-икътисадый файда социаль тотрыклылыкны, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны, этномәдәни үзенчәлекне саклап калудан һәм Теләче муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренәң социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгәтләндерүдән гыйбарәт һәм түбәндәгеләрдә чагылдыра:

- этномәдәни һәм социаль хәлне яхшырту;
- региональ һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуда;
- этномәдәни потенциалны куллануның нәтижәлелеген арттыруда;
- милләтара һәм диниара конфликтларны булдырмауда;
- районның инвестицион һәм туристик жәлеп итүчәнлеген үсешендә;
- мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен һәм интеграциясен камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар системасын гамэлгә ашыруда.

Программаны тормышка ашыру жирле үзидарә органнарының, гражданлык жәмгыяте институтларының һәм фәнни-экспертларның көчләрен Теләче муниципаль районының күпмилләтле халкының рухи бердәмлеген ныгыту мәсьәләләрендә берләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

«Теләче муниципаль районында
2021-2023 елларга дәүләт милли
сәясәтен гамәлгә ашыру»
муниципаль Программасына
1 номерлы кушымта

**«2021-2023 елларга дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» буенча
муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатчан индикаторлары һәм
нәтижәлелек күрсәткечләре**

Максатчан күрсәткеч	Үлчәү берәмлеге	2021-2022	2023
Теләче муниципаль районында этникара мөнәсәбәтләр торышын уңай бәяләүче район халкы өлеше	%	81,4	82,5
Башка милләт вәкилләренә карата толерант мөнәсәбәт дәрәжәсе	%	81,4	82,5
Россия халыкларының этномәдәни үсешенә һәм тел төрлелегенә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучылар саны	Катнашучылар саны, кеше	3500	6500
Теләче муниципаль районында конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышын уңай бәяләүче район халкы өлеше	%	86,9	88,0
Үз этномәдәни ихтыяжларын тормышка ашырудан канәгать булган район халкы өлеше	%	77,5	78,5

«Теләче муниципаль районында
2021-2023 елларга дәүләт милли
сәясәттен гамәлгә ашыру»
муниципаль Программасына
2 номерлы кушымта

«Теләче муниципаль районында 2021-2023 елларга дәүләт милли сәясәттен
гамәлгә ашыру» муниципаль Программасы чаралары исемлегә

Чара	Срок		Көтелгән турыдан-туры нәтижә
	Тормышка ашырыла башлау	Тормышка ашыру тәмамлану	
Бурычның исеме: 1. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәтте өлкәсендә жирле үзидарә органнарының гражданнар жәмгыяте институтлары белән хезмәттәшлеген камилләштерү			
1.1. Район составына керүче авыл жирлекләрендә Теләче муниципаль районының дәүләт милли сәясәттен тормышка ашыру буенча программалар эшләү һәм кабул итү	2021 ел	2023 ел	Әлеге программаны Теләче муниципаль районы составына керүче барлык авыл жирлекләрендә тормышка ашыру
1.2. Теләче муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр өлкәсендә эшчәнлек алып баручы социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмаларга ярдәм күрсәтүне оештыру	2021 ел	2023 ел	Теләче муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр өлкәсендә социаль юнәлешле коммерциячел булмаган проектларны тормышка ашыру
1.3. Теләче муниципаль районында хаж кылу, этник, гастронмик һәм экономик туризм үсеше	2021 ел	2023 ел	Рекреацион инфраструктура булдыру
1.4. Милли-мәдәни төркемнәр вәкилләренен үзешчән түгәрәкләрен оештыру	2021 ел	2023 ел	Районның мәдәни тормышына тарту
1.5. Мәдәният учреждениеләре хезмәткәрләренен милләтара конфликтларны кисәтү буенча киңәшмәләрен үткөрү	2021 ел	2023 ел	Милләтара хезмәттәшлек өлкәсендә социаль киеренкелекне киметү
1.6. Район икътисады өчен кирәкле чит ил эшче көчләрен жәлеп итү, сайлап алу һәм куллану механизмнарын камилләштерү	2021 ел	2023 ел	Чит ил эшче көчләренен белем дәрәжәсенә карата таләпләрне арттыру

Бурычның исеме: 2. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеге ныгытуга ярдәм итү, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны ныгыту, мигрантларны социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру			
2.1. Туган тел көнен (26 апрель) һәм рус теле көнен (6 июнь) бәйрәм итүгә багышланган ел саен уздырыла торган чаралар комплексын оештыру һәм үткәру	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.2. Район жыйырма командасының ел саен үткәрелә торган милли спорт төрләре фестивалендә (спартакиадада), традицион уеннар һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыклар вәкилләренә күнел ачу чараларында катнашуы	2021 ел	2023 ел	Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның традицион спорт төрләрен популярлаштыру
2.3. Район вәкилләренә «Минем йортым - минем республикам» яшьләр чатырлар паркы һәм диалогы эшендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
2.4. Район вәкилләренә «Безнең йорт - Татарстан» Республика этномәдәни фестивалендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.5. Халыклар бердәмлеге көненә багышланган тантаналы чара үткәру	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.6. Район вәкилләренә «Россия халыкларының милли бәйрәмнәре» Бөтенроссия фотоконкурсында катнашуы	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.7. Район вәкилләренә «Радуга-салават күпере» милли мәдәният республика балалар-яшүсмерләр фестивалендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.8. Мәктәпкәчә, урта, урта махсус, өстәмә һәм югары һөнәри белем бирү белгечләре өчен "Мәдәният диалогы" мәдәни-белем бирү проектын гамәлгә ашыруда катнашу	2021 ел	2023 ел	Мәктәпкәчә һәм урта белем бирү белгечләренә квалификациясен күтәру
2.9. "Ватан" халык ижаты һәм декоратив-гамәли сәнгать республика яшьләр фестиваль-конкурсында катнашу	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
2.10. "Дөнъяның барлык буяулары" Республика проектында катнашу	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе
2.11. Татарстан Республикасы көненә багышланган чаралар үткәру	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
2.12. Укучыларның Россия халыкларының герой-шәһәрләре һәм хәрби дан шәһәрләре мәктәпләренә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) баруны оештыруда булышлык күрсәтү	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе

Бурычның исеме: 3. Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру				
3.1. Республика фестивальләрендә, конкурсларда катнашу	2021 ел	2023 ел	Төрки халыкларның мәдәни-тарихи социализациясе	
3.2. Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның «Сабантуй», «Питрау», «Казан Сабантуе», «Нәүрүз» һ.б. бәйрәмнәрен уздыру.	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе	
3.3. Район вәкилләренең «Татар моңы» халыкара яшь башкаручылар телевизион конкурсында катнашуы	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе	
3.4. Район вәкилләренең Татар яшьләре көненең Халыкара форумында катнашуы	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе	
3.5. Район вәкилләренең «Туым жондызы» («Рождественская звезда») керәшен жырының яшь башкаручылары Республика конкурс-фестивалендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе	
3.6. Район вәкилләренең «Түгәрәк уен» («Игра в кругу») Бөтенроссия татар фольклоры фестивалендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе	
3.7. Район вәкилләренең «Иман моңы» халыкара рухи музыка фестивалендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе	
3.8. Район вәкилләренең «День халыклары ашлары» төбәкара конкурс-фестивалендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе	
3.9. Район вәкилләренең мөселман яшьләре фестивалендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе	
3.10. Район вәкилләренең «Крутушка» халыкара фестивалендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе	
3.11. Ижади балалар һәм яшьләр өчен «Дулкыннар» («Волны») республика конкурсында катнашу	2021 ел	2023 ел	Укучыларның мәдәни-тарихи социализациясе	
3.12. Район вәкилләренең Бөтенроссия Спас ярминкәсендә катнашуы	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе	
3.13. Район вәкилләренең «Татарстан Республикасының рус традицион мәдәнияте» республика проектын тормышка ашыруда катнашуы	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе	
Бурычның исеме: 4. Теләче муниципаль районында дәүләт милли сәясәттен тормышка ашыруны фәнни-белем һәм мәгълүмат белән тәэмин итү				

4.1. Теләче муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр торышына мониторинг үткөрү	2021 ел	2023 ел	Теләче муниципаль районында балансланган милләтара һәм конфессияара сәясәт үткөрү
4.2. Дәүләт һәм муниципаль хезмәткәрләр, шулай ук муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар, милли берләшмәләр һәм дини оешмалар белән үзара бәйләнешне гәмәлгә ашыручы муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләре өчен укыту программаларында катнашу	2021 ел	2023 ел	Дәүләтнең милли берләшмәләр һәм дини оешмалар белән нәтижәле хезмәттәшлеге
4.3. Район территориясендә яшәүче халыкларның бердәмлеген тәэмин итүче тарихи даталарны популярлаштыру буенча белем бирү проектларын әзерләү	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
4.4. Район территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренә берләшүе факторы булган тарихи даталарны жирле массакуләм мәгълүмат чараларында киң яктыртуны тәэмин итү	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
4.5. Муниципаль район авыл жирлекләре башлыкларының дәүләт милли сәясәтнең һәм дәүләт-конфессиональ мөнәсәбәтләрнең актуаль мәсьәләләре буенча катнашуы	2021 ел	2023 ел	Дәүләтнең милли берләшмәләр һәм дини оешмалар белән нәтижәле хезмәттәшлеге
4.6. Жирле яшьләр арасында Интернет челтәрендә популяр социаль челтәрләрдә, битләрдә (төркемнәрдә) Россия һәм Татарстан мөселманнарының традицион ислам кыйммәтләрен пропагандалауга юнәлтелгән максатчан эш оештыру конфессияара татулык һәм үзара ихтирам тарихи тәжрибәсенә таяна.	2021 ел	2023 ел	Мөселманнарның мәдәни-тарихи социализациясе
4.7. Төрле халыкларның мәдәнияте, горәф-гадәтләре белән таныштыра торган һәм милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләргә гармонияләштерүгә юнәлдерелгән радиотапшырулар циклын булдыруда катнашу	2021 ел	2023 ел	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе
4.8. Милләтара һәм дәүләт-конфессиональ мөнәсәбәтләр мәсьәләләрен ММЧда яктырту мәсьәләләре буенча журналистлар өчен Республика гәмәли-юнәлешле семинарында катнашу	2021 ел	2023 ел	Журналистларның квалификациясен күтөрү
4.9. Массакуләм мәгълүмат чараларында милләтара һәм дәүләти-конфессиональ мөнәсәбәтләргә яктырту мәсьәләләре буенча	2021 ел	2023 ел	Журналистларның квалификациясен күтөрү

массакулэм мэгълумат чаралары житэкчелере өчен Республика практикалы семинарда район вәкилләренең катнашуы			
4.10. Массакулэм мэгълумат чараларында Россия жәмгыятенен милләтара һәм конфессияара күптөрлелеге мәсьәләләрен корректлы яктырту нигезләре буенча журналистлар өчен Гамели материалны эшләүдә һәм таратуда катнашу	2021 ел	2023 ел	Россия жәмгыятенен милләтара һәм конфессияара күптөрлелеге мәсьәләләрен массакулэм мэгълумат чараларында яктыртуда корректлылык дәрәжәсен арттыру
4.11. Милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләре гармонияләштерү темасын яктыртучы социаль роликлар эзерләүдә катнашу	2021 ел	2023 ел	Милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләре гармонияләштерү